

RISKBILDEN FORSKARFREDAGS MASSEXPERIMENT 2012

I Riskbilden undersöker en forskare vad barn och ungdomar tycker är riskfyllt och farligt i skolan, hemma och på fritiden. Skolelever från hela Sverige har fått fotografera något de upplever som riskfyllt och skriva en kort förklaring till sin bild. Forskaren har analyserat bilderna och texterna och delat in riskerna i olika grupper.

FEM VANLIGA RISKMILJÖER

Det finns många olika risker som elever tycker är allvarliga. De flesta av riskerna är knutna till en viss miljö och de fem vanligaste miljöerna är:

1. TRAFIKEN

Att det inte finns övergångsställen där man behöver gå över gatan, att bilister pratar i mobiltelefon och kanske inte ser en när man är ute och går, samt att många bilister kör för fort är risker som många beskrivit.

2. BYGGNADER

Trappor kan vara farliga om man springer i dem eller åker på ledstången. Det kan bli trångt i skolans trappor så man ramlar, och trappor utomhus kan vara hala. Om man klättrar upp på garage och förråd eller lutar sig ut genom fönster kan man ramla ned och skada sig.

3. NATUREN

I naturen kan man halka i diken, i backar och på rötter och stenar. Elever har också berättat om hur miljöförstöring kan vara farligt för människor.

4. SKOLGÅRDEN

Trasiga bräddor och gungor man kan göra sig illa på. Att klättra på plank, staket och möbler kan också vara riskfyllt.

5. HEMMET

Om man glömmer att släcka levande ljus kan det börja brinna. Knivar är vassa och man kan skära sig. Petar man i eluttag kan man få ström i sig. Hushållsmaskiner kan börja brinna om man glömmer att stänga av dem. Man kan göra sig illa på vassa hörn och klämma sig i dörrar.

ANDRA RISKER

Förutom de fem riskmiljöerna har eleverna fotograferat en del andra risker, till exempel gångbanor i mörka skogsområden, blöta och hala golv i simhallar, alkohol och droger, ensamhet och ohälsosam mat.

Eleverna beskrev främst risker som är nära dem själva. De berättade oftast om risker som gäller för alla människor och inte bara för dem själva. Det här stämmer väl med vad tidigare forskning visat; de allra flesta tror att det är större risk att någon annan råkar illa ut än att man själv gör det.

Studien visade också att eleverna tycker det är en större risk med sådant som de ofrivilligt utsätts för, till exempel farlig trafik, än sådant som de gör frivilligt, till exempel fritidsaktiviteter.

De resultat som kommit fram i Riskbilden är helt nya. Ingen annan forskare har på samma sätt undersökt vad unga tycker är riskfyllt. För att kunna förebygga olyckor i framtiden behöver man veta mer om vilka risker de unga själva ser, det är ju de unga som är experter. Den nya kunskapen som kommit fram i Riskbilden för också den samhällsvetenskapliga riskforskningen framåt. Resultaten kommer att ligga till grund för framtida forskning.

Ett stort tack till dig som skickat in bilder till Riskbilden; utan dig hade det inte blivit någon forskning!

Bilder från Riskbilden kommer även att visas på utställningen RISKCENTER vid Arkitekturmuseet i Stockholm den 21 mars till den 5 maj 2013, läs mer på www.arkitekturmuseet.se/utställningar/onkar-kular/.

Vill du lära dig mer om risker och olyckor – gå gärna in på Dinsakerhet.se och tipsa din lärare om utbildningsmaterialet på www.msb.se/skola.

Riskbilden har genomförts av **Erika Wall** som är forskare i sociologi vid Mittuniversitetet. Arbetet har skett i samverkan med föreningen **Vetenskap & Allmänhet (VA)** och **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)**. VA har ansvarat för det praktiska genomförandet. MSB har ansvarat för insamlingen av data. Erika Wall står för projektiden och ansvarar för all forskning baserad på projektet. Riskbilden ingår också som en del i den årliga vetenskapsfesten ForskarFredag där allmänheten får möta forskare under nya och spännande former.

Läs mer: www.forskarfredag.se/riskbilden eller www.dinsakerhet.se